

Skazani na PPP

Uwarunkowania upowszechnienia stosowania w Polsce

IRENA HERBST

Partnerstwo publiczno-prywatne jest odpowiedzią społeczeństw (gospodarki i polityki) na wyzwania cywilizacyjne, przed którymi stają wszystkie kraje demokratyczne gospodarki rynkowej – i bogate, i biedne – w jaki sposób przy silnym ograniczeniu wielkości funduszy publicznych zaspokoić rosnące oczekiwania społeczne w zakresie wielkości i standardu świadczenia usług publicznych, a więc tych, co do których prawo do korzystania oraz stopień dostępności do nich zapisane są w postaci umowy społecznej w każdym kraju, skutkującej szczegółowymi zapisami prawa nakładającymi na władze publiczne odpowiedzialność za ich świadczenie.

Ostatnie 20–30 lat to okres, w którym mamy do czynienia z kilkoma równoległe przebiegającymi procesami:

- rewolucją techniczną i technologiczną na wielką skalę, nie tylko wymuszającą szybką zmianę dotychczasowych sposobów świadczenia usług publicznych, ale i kreującą nowe ich rodzaje;
 - procesem demokratyzacji społeczeństw (przechodzenie od państwa klasowego do państwa – społeczeństwa obywatelskiego), radykalnie zwiększającą oczekiwania w zakresie wielkości i standardów usług publicznych wszystkich grup społecznych, także i tych, które do tej pory w ogóle do nich nie pretendowały;
- skutkiem obu tych procesów jest dynamiczny wzrost potrzeb w zakresie świadczenia usług publicznych;
- zmianą doktryny ekonomicznej w kierunku ograniczania fiskalizmu państwa.

Pieniądzy stale brakuje

W konfrontacji z procesami wyżej wymienionymi, skutkiem tego procesu jest stałe narastanie luki między wielkością niezbędnych wydatków na rosnący zakres usług publicznych a sumą środków finansowych w dyspozycji budżetów publicznych.

Najprostszą odpowiedzią na pytanie, co robić, by pogodzić wyzwania wynikające z rozwoju techniki i demokracji z wymogami nowoczesnych sposobów zarządzania wzrostem gospodarczym wydawała się być prywatyzacja możliwie dużych przestrzeni aktywności państwa – przede wszystkim tych, dla uruchomienia których konieczna jest działalność gospodarcza (inwestowanie, zarządzanie, eksploatacja). Oznacza to jednak odstępianie od obowiązku odpowiedzialności państwa za poziom dostępności do tych usług, urynkowanie tej dostępno-

ści, a więc uzależnienie jej od stopnia zamożności obywatela, a w konsekwencji – w stosunku do wielu grup społecznych – złamanie umowy społecznej. Jest to także sprzeczne z doktryną państwa obywatelskiego, którego jedną z podstawowych zasad działania jest równość praw i dostępu do dóbr o nich decydujących.

Zakres stosowania tej odpowiedzi jest zatem ograniczony – tak z przyczyn politycznych (przyzwolenie społeczne), jak i racjonalności ekonomicznej¹.

pozytywną odpowiedzią na problem narastającej luki między rosnącym zakresem zadań publicznych a malejącą ilością środków finansowych w dyspozycji budżetów publicznych jest właśnie partnerstwo publiczno-prywatne.

Odpowiedź ta brzmi: prywatyzujemy działalność gospodarczą związaną ze świadczeniem usług publicznych, ale odpowiedzialność za poziom dostępności do tych usług, zgodny z przepisami prawa, pozostawmy nadal domeną władzy publicznej. Jest to zatem pozytywna odpowiedź na pytanie, co zrobić, jeśli nie mamy środków na nakłady umożliwiające świadczenie usług publicznych na poziomie oczekiwanym przez społeczeństwo, jeśli chcemy zmniejszyć koszty funkcjonowania sektora publicznego, nie dostajemy przyzwolenia społecznego na prywatyzację zadań publicznych lub prywatyzacja ta jest niemożliwa (brak racjonalności ekonomicznej, sektor prywatny nie jest nią zainteresowany).

Nowa jakość w usługach publicznych

PPP nie jest prywatyzacją, ale ją zastępuje. Zastępuje także tradycyjny sposób realizacji usług publicznych polegający na zlecaniu (przetargi) poszczególnych faz realizacji przedsięwzięć ze sfery usług publicznych (projektowanie, budowa, zarządzanie, eksploatacja) odrębnym podmiotom.

Fot. www.fotolia.com

W PPP podmiot prywatny staje się odpowiedzialny za te działania w danym przedsięwzięciu, które potrafi wykonywać najlepiej, gdyż właśnie po to został zorganizowany, a podmiot publiczny za te działania, dla których został utworzony na mocy prawa i których nikt inny nie wykona.

1. Zastosowanie formuły PPP jest pozytywną odpowiedzią na wyzwania cywilizacyjne gdyż:

- strona publiczna uzyskuje dostęp do prywatnego kapitału – co w warunkach ogromnych potrzeb w sferze usług publicznych oraz ograniczonych zasobów władzy publicznej, umożliwia przyspieszenie nakładów na rozwój jej infrastruktury,
- PPP jest tańsze niż tradycyjna forma realizacji inwestycji; mimo wyższej ceny pozyskania kapitału przez podmiot prywatny PPP pozwala osiągnąć oszczędności rzędu 15–17 proc.² w porównaniu z tradycyjnym modelem realizacji inwestycji – lepsze zarządzanie, kryterium efektywności ekonomicznej liczone dla całego okresu życia projektu, a nie odrębnie dla poszczególnych jego faz działania,
- projekty PPP są realizowane szybciej i sprawniej niż w metodzie tradycyjnej, w której jedynie 30 proc. inwestycji zostaje ukończonych zgodnie z ustanowionym harmonogramem, a 27 proc. zgodnie z zaplanowanym budżetem³; w PPP blisko 100 proc. inwestycji realizowane jest zgodnie z założonym harmonogramem i budżetem,
- jakość usług dostarczanych przez partnera prywatnego jest wyższa, co wynika ze zwiększonego dostępu podmiotów prywatnych do innowacyjnej wiedzy, efektów skali i doświadczeń zdobytych we wcześniejszej działalności operacyjnej o podobnym profilu,
- następuje podział ryzyka między partnera publicznego i prywatnego – każdy z partnerów odpowiada za ryzyka, z którymi sobie lepiej (taniej, wydajniej, szybciej) radzi.

2. Niezależnie od wyzwań cywilizacyjnych, przed którymi stoją wszystkie kraje, szczególna potrzeba stosowania PPP w Polsce wynika:

- z dużej skali zaniedbań w zakresie usług publicznych w latach realnego socjalizmu,
- silnego deficytu środków publicznych,

■ wyzwania, przed jakimi stają władze publiczne w zakresie wykorzystania środków unijnych w latach 2007–2013 (67–90 mld euro) i związanej z tym koniecznością wyłożenia własnych funduszy na cele współfinansowania projektów korzystających z funduszy unijnych⁴;

- niskich umiejętności urzędników w zarządzaniu projektami inwestycyjnymi i ich eksploatacją, niezależnie od naturalnie mniejszej efektywności w tym przedmiocie wszelkich urzędników jako takich (zarządzanie środkami publicznymi versus środkami własnymi – kapitał prywatny),
- silnego braku akceptacji społecznej (politycznej) dla prywatyzacji w ogóle, a usług publicznych w szczególności.

Znaczne zapóźnienia występują niemal we wszystkich dziedzinach uznanych w Polsce za usługi publiczne, a zwłaszcza w:

- infrastrukturze transportowej (drogi, kolej, lotniska),
- ochronie zdrowia (szpitale i centra diagnostyczne),
- mieszkalnictwie (na wynajem o umiarkowanym czynszu),
- gospodarce odpadami, w tym utylizacji śmieci,
- energetyce, w tym energii odnawialnej,
- infrastrukturze teleinformatycznej (dostęp do internetu),
- transporcie publicznym,
- opiece przedszkolnej (żłobki i przedszkola),
- rewitalizacji obszarów zurbanizowanych i przemysłowych.

3. Właściwości PPP, takie jak: korzystność (możliwość sprostanania nowym, społecznie uzasadnionym wyzwaniom), skuteczność (realizacja potrzeb mimo braku środków w budżetach publicznych) oraz efektywność (mniejsze koszty działania niż w tradycyjnej formule realizacji zadań publicznych) powodują, że PPP stało się w ostatnich latach coraz powszechniej używanym instrumentem na całym świecie. Dobrze ilustruje to rysunek 1.

W krajach europejskich PPP rozpowszechnione jest przede wszystkim w krajach zamożniejszych; najszybszy proces wzrostu jego stosowania (w ujęciu ilościowym) w Europie obserwujemy w Niemczech, a na świecie – w Indiach; Wielka Brytania i Australia od lat są niekwestionowanymi liderami PPP w wymiarze międzynarodowym.

W latach 1994–2007 na świecie zostało zrealizowanych prawie 1200 umów PPP, opiewających na łączną kwotę niemal 290 mld euro.

Niejasne regulacje

Polska, mimo względnie uporządkowanych od 2005 r. i przyjaznych regulacji prawnych (2009 r.), znajduje się nadal na bardzo początkowym etapie posiłkowania się tym instrumentem. Wyprzedzają nas obecnie nie tylko takie kraje europejskie, jak Wielka Brytania, Niemcy, Hiszpania czy Francja i Irlandia, ale Czechy, Węgry, Słowacja czy nawet Rumunia i Bułgaria. Byliśmy pionierem na etapie tworzenia prawa, jesteśmy outsiderem na etapie jego wykorzystania.

4. Skuteczna implementacja partnerstwa publiczno-prywatnego jest, jak się wydaje, determinowana spełnieniem dwóch zbiorów warunków: koniecznych i dostatecznych.

Do zbioru warunków koniecznych należałoby zaliczyć przede wszystkim:

- wolę polityczną – silne, aktywne poparcie polityczne struktur władzy wykonawczej dla idei PPP, jako formy realizacji infrastruktury niezbędnej do poprawy świadczenia usług publicznych,
- stabilne, przyjazne regulacje prawne umożliwiające realizację zadań publicznych z wykorzystaniem środków prywatnych,
- przewidywalną sytuację makroekonomiczną,
- gotowość i dojrzałość organizacyjno-kompetencyjną sektora publicznego do realizacji inwestycji z udziałem podmiotu prywatnego na zasadach partnerstwa,
- wiarygodnych i solidnych partnerów sektora prywatnego

Zbiór warunków dostatecznych to:

- Opracowanie krajowej (lokalnej, regionalnej) polityki/strategii wykorzystania formy PPP w tym:
 - określenie preferowanych pól jego stosowania (przedmiotu PPP),
 - wykształcenie systemu organizacji i koordynacji, monitoringu oraz oceny korzystności realizowanych projektów PPP wraz z wykreowaniem instytucji realizujących te funkcje,

- systemu upowszechnia i promocji rozwoju stosowania PPP, w tym i adekwatnych dla tych funkcji instytucji przygotowujących standardy dobrych praktyk i wzorców zachowań.

- Opracowanie programu popularyzacji wiedzy o PPP – szkolenia, studia podyplomowe, warsztaty.
- Uruchomienie środków publicznych finansujących przygotowanie pożądanych standardów zachowań i wzorców dobrych praktyk oraz wspierających działania instytucji: weryfikujących korzystność wyboru formuły PPP, programowo-koordynujących oraz monitorujących rozwój PPP.

W krajach, w których PPP jest szeroko stosowaną formą realizacji procesów świadczenia usług publicznych, warunki obu wymienionych wyżej zbiorów – konieczne i dostateczne – są dotrzymane. Różnie ustalone są preferencje w zakresie przedmiotu PPP (np. w Hiszpanii – infrastruktura transportowa i ostatnio szpitale, a w Niemczech – szkoły), ale we wszystkich istnieje spójna, świadoma strategia wyznaczająca władzom publicznym wszystkich szczebli preferowany (korzystny w wymiarze krajowym) kierunek działania. We wszystkich krajach istnieją też specjalne instytucje programujące i koordynujące rozproszone działania władz publicznych w tym przedmiocie i promujące, w szerokim rozumieniu, wybór tej właśnie formy działania. W Polsce – daleko nie do końca. Nie dotrzymujemy wszystkich warunków zbioru pierwszego i znakomitej większości zbioru warunków dostatecznych, chociaż w porównaniu do lat 2007–2009 sytuacja jest niewątpliwie lepsza. Co prawda wola polityczna ma charakter bardziej deklaracyjny niż praktyczny, a wiedza władzy publicznej o PPP jest, łagodnie oceniając, niewielka, ale pozostałe warunki konieczne są w zasadzie spełnione. Podstawowym zadaniem jest więc obecnie dopełnienie warunku przybliżenia wiedzy na temat PPP (zbiór pierwszy) oraz opracowanie polityki – strategii upowszechnienia PPP wraz z całą niezbędną infrastrukturą instytucjonalno-programową pozwalającą na zarządzanie realizacją strategii rozwoju PPP w Polsce.

5. Biorąc po uwagę historyczne i aktualne uwarunkowania, w tym i ustawowy podział kompetencji, proponuję następujące działania:

- a. Opracowanie strategii (polityki) stosowania PPP na szczeblu krajowym uwzględniającej następujące elementy/założenia:
 - powołanie zespołu międzyresortowego (ministerstwa: Gospo-

darki, Finansów, Infrastruktury, Rozwoju Regionalnego, Zdrowia, Nauki, Oświaty, Spraw Wewnętrznych, Sprawiedliwości i Kultury) pod przewodnictwem min. gospodarki z zadaniem przygotowania strategii (wybór preferowanych kierunków stosowania PPP, organizacja programowania, zarządzania i koordynacji realizacją strategii) oraz, w przyszłości, koordynującej realizację projektów PPP w kraju (vide Węgry),

- doboru kierunków i projektów według kryteriów:
 - korzyść ekonomiczna – odpowiedzialność Ministerstwa Finansów (ściśle związek z rozmiarem długookresowych, finansowych zobowiązań publicznych) i
 - skuteczność – odpowiedzialność Ministerstwa Gospodarki (ściśle związek z zapewnieniem podstaw zrównoważonego wzrostu gospodarczego; uwzględnienie konieczności realizacji projektów szczególnych (np. szpitale – za dwa lata mija termin – zgodnie z traktatem akcesyjnym – dostosowania standardów świadczenia usług szpitalnych do wymogów unijnych czy więzienia).

Przyjęte w strategii kierunki stanowiąc będą wytyczną dla władzy lokalnej i regionalnej.

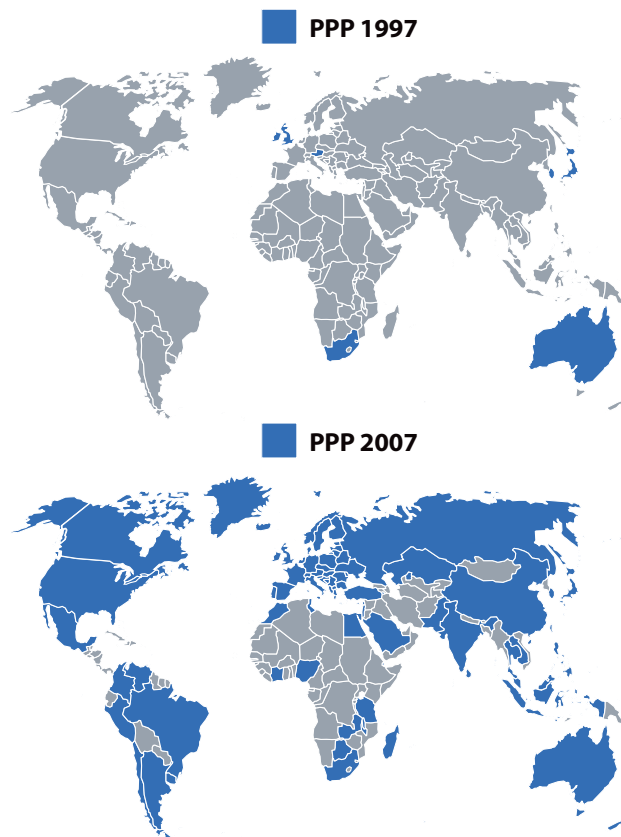
Wdrożyć do powszechnej praktyki

Kryteria skuteczności i korzyści stosowania PPP stanowiąc powinny także przesłankę podziału odpowiedzialności za stworzenie i funkcjonowanie instytucji promujących, monitorujących i kontrolnych. Ministerstwo Finansów – ocena korzyści wyboru formuły PPP versus metody tradycyjne; Ministerstwo Gospodarki – poziom upowszechnienia PPP w zestawieniu z potrzebami.

b. Uruchomienie na szczeblu krajowym czterech typów instytucji obsługujących w imieniu władzy publicznej realizację strategii rozwoju PPP w Polsce:

- oceniającej korzyść wyboru formuły PPP (certyfikującej) i docelowo przygotowującej wskaźniki rachunku komperatywnego. Opcyjnie: samodzielna jednostka w Ministerstwie Finansów lub agenda BGK działająca w formie departamentu lub spółki BGK⁵. Beneficjentem działania tej jednostki są podmioty publiczne, przede wszystkim samorządy terytorialne i ich agendy,
- koordynującej w dłuższym okresie wykonywanie strategii wykorzystania PPP dla realizacji usług publicznych – zespół międzyresortowy jw. na podstawie danych monitoringu dostarczanego przez Ministerstwo Gospodarki (lub instytucję działającą na jego zlecenie) i informacji innych ministerstw, członków zespołu.
- przygotowującej projekty PPP bezpośrednio realizowane na szczeblu centralnym – utworzone w ramach ministerstw nadzorujących sfery usług publicznych, które strategia wskazuje jako priorytetowe dla formuły PPP,
- promującej wiedzę, standardy dobrych praktyk i monitorującą realizację i funkcjonowanie projektów PPP. W znakomitej większości krajów funkcję tę pełni centralna jednostka publiczna lub publiczno-prywatna; w krajach o ustroju federalnym jej działalność uzupełniana jest przez publiczne jednostki regionalne. W Polsce nie istnieje taka jednostka. Jej zadania realizuje Fundacja Centrum PPP⁶ (współpracująca z Ministerstwem Gospodarki i Finansów). Pełna możliwość realizacji tych zadań będzie możliwa bądź w przekazaniu fundacji przez MG zadań właściwych w zakresie PPP

RYS. 1. PARTNERSTWO PUBLICZNO-PRYWATNE NA ŚWIECIE

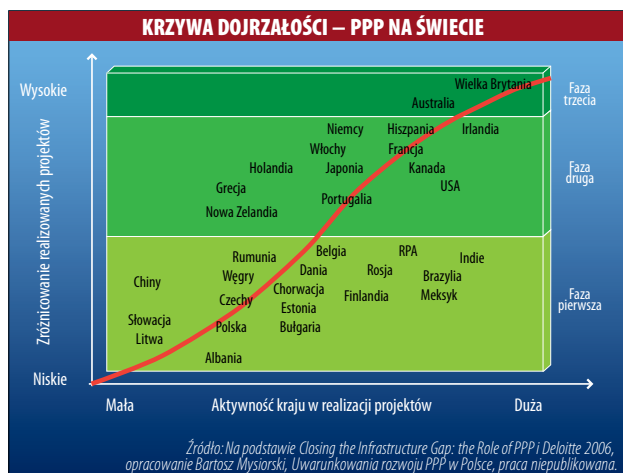
Źródło: PPPs in Developing Economies: Overcoming Obstacles to Private Sector Participation, DEPPA BANK 2007.

(długoterminowa umowa cywilno-prawna), bądź w utworzeniu (przekształceniu fundacji) jednostki publicznej (na wzór PARP). Do jej zadań powinno należeć:

- opracowanie programu upowszechniania PPP, który powinien zawierać następujące zadania:
 - dostarczanie wiedzy – szkolenia, warsztaty, konferencje, podręczniki i informatory, studia podyplomowe, przede wszystkim dla władz publicznych – samorządy terytorialne, organy nadzoru i kontroli (NIK, RIO, prokuratura, CBA, CBS, ABW,), ministerstwa i ich agendy,
 - opracowywanie i upowszechnianie wzorców dobrych praktyk – standardów umów i trybu postępowania, w tym kodeksu etycznego doradcy,
 - uruchomienie bazy danych projektów PPP realizowanych w Polsce pozwalającej na stały dostęp zainteresowanych do szerokiej informacji o liczbie, wartości i przedmiocie tych projektów,
 - stworzenie platformy umożliwiającej porozumiewanie się podmiotów publicznych z partnerami prywatnymi,
 - monitorowanie rozwoju inwestycji w ramach PPP i na tej podstawie przygotowywanie propozycji zmian regulacji prawnych.

c. Przeznaczenie z budżetu centralnego środków na finansowanie wyżej opisanego systemu działań państwa w zakresie upowszechnienia PPP w Polsce.

Część wydatków dotyczy pokrycia finansowania służb ministerialnych (zespół międzyresortowy, jednostki w ministerstwach, promocja) i ponoszone powinny być w całości ze środków publicznych. Stopień pokrycia ze środków publicznych pozostałych wydatków zależeć będzie od dwóch czynników – charakteru finansowanego działania i stopnia upowszechnienia PPP w Polsce. Do zadań ministra właściwego do spraw gospodarki „w zakresie

ustawy o PPP należy w szczególności upowszechnianie i promowanie partnerstwa publiczno-prywatnego, dokonywanie analiz i ocen funkcjonowania partnerstwa publiczno-prywatnego, w tym stanu i perspektyw finansowego zaangażowania sektora prywatnego” i w tym zakresie jest on zobligowany do finansowania powołanych przez siebie służb/zadań lub w formie zlecenia realizacji tych zadań na zewnątrz. Jak wspomniano wyżej, intencją Ministerstwa Gospodarki jest zlecenie tych zadań Fundacji Centrum PPP na podstawie umowy PPP. Należą do nich baza danych i monitoring projektów, a także, jak już wspomniano (przypis 3), szkolenia dla służb kontrolnych i nadzorczych. Na wczesnym etapie pożądana byłaby także współpraca władzy centralnej z Centrum PPP przy opracowywaniu wzorców dobrych praktyk (np. aktywny udział Urzędu Zamówień Publicznych – interpretacja prawna – w procesie przygotowywania projektu do przetargu, a nie tylko po jego zakończeniu).

Istotną część kosztów szkoleń, konferencji, podręczników, konkursów na dobre projekty czy opracowania wzorców dobrych praktyk pokrywana będzie (już zresztą jest) przez podmioty prywatne, w tym przede wszystkim przez Centrum PPP, jego założycieli i podmioty z nim współpracujące; dodatkowym źródłem finansowania będą fundusze unijne (przede wszystkim na szkolenia). Kwotę wydatków publicznych na wymienione tu działania (wewnątrz ministerstw i zleczanych na zewnątrz) szacować można na ok. 3–5 mln zł rocznie.

6. Uchwalenie nowych regulacji prawnych (ustawa o PPP oraz o koncesjach na roboty budowlane lub usługi) oraz rozpoczęta kampania promocji PPP (Centrum PPP we współpracy z Ministerstwem Gospodarki) w dużej mierze przyczyniły się do pojawienia się w 2010 r. oznak pewnego przełomu w zakresie stosowania PPP w realizacji usług publicznych. I tak według raportu „Rynek PPP w Polsce 2009”, autorstwa Investment Support (Warszawa, styczeń 2010), a także innych sondaży:

- w 2009 r. ukazało się 41 ogłoszeń⁷ o koncesji i partnerstwie publiczno-prywatnym, szacowana wartość wszystkich planowanych projektów wynosi około 7 mld zł,
- spośród 41 ogłoszeń, 16 postępowań zostało unieważnionych, 21 jest w trakcie negocjacji z zainteresowanymi partnerami, a w przypadku 2 przedsięwzięć podpisano umowę z partnerem prywatnym. W toku negocjacji znajduje się 7 koncesji na roboty budowlane, 8 koncesji na usługi oraz 6 projektów PPP. W sumie do ogłoszonych w 2009 r. postępowań zgłosiło się 46 inwestorów,
- nowe regulacje PPP były stosowane najczęściej przez urzędy miasta i gminy (22 z 41 ogłoszeń),

- najbardziej aktywne były województwa: wielkopolskie (24 proc. ogłoszeń), małopolskie (17 proc.) i śląskie (17 proc.),
- największym zainteresowaniem cieszyły się sektory: sport i rekreacja (36 proc. ogłoszeń), infrastruktura komunalna (17 proc.), ochrona zdrowia (14 proc.), ICT (14 proc.), sektor wodno-kanalizacyjny (10 proc.) i edukacja (7 proc.),
- budżety publiczne zbliżają się do ustawowego progu 60 proc. zadłużenia⁸, więc perspektywa skorzystania z prywatnych pieniędzy przy realizacji zadań publicznych wydaje się być nieunikniona,
- pozytywnym sygnałem płynącym z samorządów jest fakt, że większość z nich chce stosować PPP⁹.

Szerokie wykorzystywanie PPP w Polsce jest istotną determinantą poprawy poziomu i jakości świadczenia usług publicznych i względnie szybkiego nadgonienia odziedziczonych po ubiegłych dziesięcioleciach ogromnych zaniedbań w tym przedmiocie. Ostre uwarunkowania budżetowe, związane z koniecznością ograniczania deficytu budżetowego (kryteria z Maastricht, kryzys gospodarczy, wymóg rezerwacji środków publicznych dla projektów finansowanych z funduszy unijnych) dodatkowo, niezależnie od wyższej efektywności PPP w porównaniu z metodami tradycyjnymi (finansowanie z budżetu publicznego), skłaniają do aktywnej promocji jego stosowania. Nie bez znaczenia jest też polityczno-społeczny wymiar zwiększenia dostępu do usług publicznych i wzrost standardu ich świadczenia – poprawa sytuacji w istotny sposób wpływać może na poziom przyzwolenia społecznego na niezbędne reformy, w tym reformę finansów publicznych, i tym samym dostarczyć pozytywnych uwarunkowań stabilnego wzrostu gospodarczego. Jak się wydaje, jesteśmy na PPP skazani. ■

Autorka, dr ekonomii, jest prezesem Centrum Partnerstwa Publiczno-Prywatnego.

Przypisy:

- 1 Np. likwidacja systemu mieszkań na wynajem o umiarkowanych czynszach – uwłaszczenie dotychczasowych lokatorów; własność jest nie tylko prawem, ale i obowiązkiem – trzeba mieć możliwości, w tym i ekonomiczne, jej utrzymania (tu – remonty, opłaty za media). Ok. 20–30 proc. ludności (w zależności od stopnia zamożności społeczeństw) nie jest w stanie temu sprostać. W Wielkiej Brytanii po kilku latach o przeprowadzenia takiego programu trzeba było się z niego wycofać i ponownie komunalizować sprywatyzowane uprzednio zasoby mieszkaniowe.
- 2 *Value for Money Drivers in the Private Finance Initiative*, Partnerships UK, 2007.
- 3 *Meeting the Investment Challenge*, Partnerships UK, 2007.
- 4 Znaczna część usług publicznych nie może korzystać z finansowania unijnego – np. zbrojenia, armia, więzienia, budowa szpitali, mieszkalnictwo.
- 5 Optymalnym rozwiązaniem wydaje się stworzenie spółki przez BGK. Rozwiązuje to wiele problemów, takich jak: koszty założenia, koszty funkcjonowania – możliwość pozyskania z rynku wykwalifikowanych, wysokopłatnych pracowników, separacja od urzędniczej pragmatyki postaw i zachowań. Usługa oceny powinna być płatna – spółka z łatwością powinna pokryć koszty swojego działania. Wartością dodaną będzie poza tym włączenie BGK – banku Ministerstwa Finansów – do aktywnego udziału w realizacji rządowej polityki społeczno-gospodarczej, w tym w kredytowaniu projektów w sferze usług publicznych.
- 6 Centrum PPP jest fundacją powołaną przez 41 najbardziej zaangażowanych w upowszechnienie PPP podmioty prywatne i publiczne (w tym BGK), ściśle współpracującą z rządem (w przygotowaniu umowy o PPP zlecająca mu zadania właściwe dla Ministerstwa Gospodarki, w tym uruchomienie i prowadzenie bazy danych o projektach) i krajowymi związkami samorządów terytorialnych (pozostałe w przygotowaniu). Formuła takiej jednej krajowej instytucji pozwala na wypracowywanie pożądanych społecznie standardów i norm postępowania – wzorców dobrych praktyk i ich promocję bez wchodzenia firm prywatnych (zainteresowanych) w konflikt interesu. Trudno bowiem szkolić organy kontrolne, a potem być przez nie kontrolowanym i ocenianym. Trudno propagować wzorce dobrych praktyk bez udziału przy ich tworzeniu i akceptacji władzy publicznej.
- 7 Niektóre przedsięwzięcia były kilkukrotnie przedmiotem ogłoszenia, dlatego rzeczywista liczba projektów koncesji i PPP jest mniejsza niż ogłoszeń (34).
- 8 Zgodnie z art. 158 ust. 5 pkt 1 *Ustawy o finansach publicznych* – „ (...) łączna kwota długu Skarbu Państwa nie może przekroczyć 60 proc. wartości rocznego produktu krajowego brutto w danym roku budżetowym”.
- 9 Badanie przeprowadzone w kwietniu 2009 r. przez GfK Polonia wśród samorządowców na temat PPP wskazuje, że 54 proc. z nich chce skorzystać z PPP w przyszłości, a 40 proc. uważa, że nowe rozwiązania legislacyjne ułatwią współpracę publiczno-prywatną.